

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO w Zespole Szkół Ponadpodstawowych im. Jarosława Iwaszkiewicza w Twardogórze na rok szkolny 2023/2024

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego dla Szkoły Branżowej I Stopnia
na rok szkolny 2023/2024

Program Realizacji Doradztwa Zawodowego dla Technikum
na rok szkolny 2023/2024

Doradztwo zawodowe to „proces pomagania jednostce w poznaniu i wykorzystaniu własnego potencjału edukacyjnego, zawodowego i psychologicznego, tak by osiągnęła ona optymalny poziom zadowolenia z siebie i była jednocześnie społecznie użyteczna”

Glenys Watt – Przewodnicząca Zespołu Komisji Europejskiej

Wrzesień 2023 r.

Podstawa prawna

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586 i 1672).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1593).
- *art. 292 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe w roku szkolnym 2017/2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 Ustawy – Prawo oświatowe.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2023 poz. 312).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591 z póź. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2019 r. poz. 322 z póź. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1594).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2018 poz. 1675).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325).

1. Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;

- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia;
- wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną);
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

2. Cel główny Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

3. Cele szczegółowe

Cele ucznia:

- rozwijanie świadomości własnego potencjału zawodowego: mocnych i słabych stron, zainteresowań, preferencji i predyspozycji zawodowych oraz ich wpływu na dokonywane wybory zawodowe i podejmowania na tej podstawie trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych;

- rozwijanie motywacji wewnętrznej do budowania własnej kariery;
- rozwijanie umiejętności komunikacyjnych (w tym doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach nowych oraz konfliktowych), a także dbania o utrzymanie

Cele nauczyciela:

- aktywizowanie uczniów do planowania kariery edukacyjno-zawodowej;
- wzmacnianie prestiżu zawodu, w którym kształci się uczeń;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu kompetencji społecznych i innych kompetencji kluczowych, m.in. inicjatywy i kreatywności;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu zainteresowań i umiejętności;
- uświadamianie uczniom znaczenia wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych;
- przedstawianie uczniom przykładowych możliwości rozwijania kariery w wybranym przez nich zawodzie.

Cele rodzica:

- aktywizowanie dzieci do planowania własnej kariery zawodowej;
- wzmacnianie poczucia akceptacji dokonanych przez ucznia wyborów;
- wspieranie dzieci w poszukiwaniu oraz testowaniu możliwości rozwoju osobistego oraz zawodowego;
- wskazywanie możliwości rozwojowych na wszystkich płaszczyznach rozwoju – społecznej, zawodowej, indywidualnej;
- wspieranie w rozwijaniu pasji oraz zainteresowań;
- współpraca z otoczeniem edukacyjnym dziecka w celu efektywniejszego zrozumienia oraz wsparcia w rozwoju.

4. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

W szkole w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści

(m.in. pedagog, pedagog specjalny, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy/ nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego

w szkole:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogami, pedagogami specjalnymi lub psychologami „Programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, pedagogów specjalnych w zakresie realizacji działań określonych w „Programie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.;
- wspieranie nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zależnie od koncepcji pracy szkoły zakresy czynności dla poszczególnych osób zaangażowanych w realizację WSDZ w szkole mogą ulegać zmianom.

5. Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami:
 - ✓ poznawanie własnych zasobów,
 - ✓ świat zawodów i rynek pracy,
 - ✓ rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
 - ✓ planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;

- organizowanie spotkań z przedstawicielami agencji zatrudnienia (poznawanie metod rekrutacji pracowników);
- prowadzenie kół zainteresowań i zajęć dodatkowych, np. rozwijających umiejętności społeczne (komunikacja, praca w grupie, itp.);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie szkoleń, kursów zawodowych (np. w ramach projektów unijnych);
- organizowanie wizyt uczniów na targach pracy i targach edukacyjnych;
- organizowanie konkursów;
- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja) wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielność w planowaniu kariery;
- przedstawienie procedury zakładania firmy;
- informowanie o różnych możliwościach edukacyjnych w kraju i za granicą (np. studia wyższe, kwalifikacyjne kursy zawodowe – KKZ, szkoły policealne);
- omawianie rozmaitych możliwości zdobycia kwalifikacji, doświadczenia;
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego);
- kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy;
- inspirowanie i pomaganie uczniom w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji koleżeńskich i otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rad pedagogicznych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku i lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie spotkań z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- informowanie o targach pracy;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców, przedstawicieli różnych zawodów do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole poprzez spotkania i wycieczki zawodoznawcze, organizowanie imprez szkolnych związanych z doradztwem zawodowym.

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);

Idea doradztwa zawodowego uwzględnia perspektywę całożyciowego uczenia się w kontekście skutecznego funkcjonowania na rynku pracy. Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej. Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym skierowanych do rodziców oraz nauczycieli także odbywa się w formie grupowej i indywidualnej.

6. Współpraca z podmiotami w ramach WSDZ

- Praca szkolnego doradcy zawodowego.
- Praca nauczycieli, wychowawców, pracownika biblioteki, pedagoga, pedagoga specjalnego, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu

doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery na lekcjach, np.: godzina z wychowawcą, wiedza o społeczeństwie, podstawy przedsiębiorczości, współuczestniczą w realizacji formy doradczej zwanej „rynkem pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi pracy, organizując spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami uczelni.

- Współpraca ze szkołami podstawowymi, uczelniami wyższymi oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.
- Intensywna współpraca w obszarze Sieci Doradców Zawodowych przy PCEIK w Oleśnicy – wymiana dobrych praktyk, uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, realizacja wspólnych przedsięwzięć – warsztatów dla uczniów.

7. Działalność szkolnego doradcy zawodowego

Cele działania szkolnego doradcy zawodowego:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia (zawodu) oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej;
- przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak: bezrobocie, problemy zdrowotne, adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika (wolontariusza);
- wspieranie rodziców do ukierunkowywania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- pomoc wychowawcom w realizacji tematów związanych z wyborem uczniów dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej w ramach godzin wychowawczych;
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia;
- aktywizacja lokalnego środowiska.

Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym

Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego dla poszczególnych typów szkół w ramach WSDZ;

- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie WSDZ;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

DODATKOWO:

- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji;
- członek Sieci Doradców Zawodowych w PCEIK w Oleśnicy.

Korzyści wynikające z działalności szkolnego doradcy zawodowego

Dla indywidualnych odbiorców

- Dostęp do informacji zawodowej i edukacyjnej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców w szczególności aktualnej oferty edukacyjnej szkół wyższych i policealnych.
- Poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.
- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Dla szkoły

- Realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
 - Promocja szkoły poprzez działania zewnętrzne –współpraca z uczelniami wyższymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami rynku pracy.
 - Integracja międzyszkolna - intensywna współpraca z różnymi szkołami i Urzędem Miasta i Gminy Twardogóra.

Dla państwa i władz lokalnych

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki.
- Podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu.
- Zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.
- Wzrost wykwalifikowanej kadry na lokalnym rynku pracy.

Dla pracodawców:

- Zwiększenie szansy znalezienia pracowników odpowiednio przygotowanych do oczekiwań rynku pracy.

8. Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.)

- **Poradnictwo zawodowe** - grupowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych; warsztaty dla nauczycieli służące doskonaleniu umiejętności doradczych).
- **Rynek edukacyjny i pracy** - wizyty studyjne na wyższych uczelniach, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat, staże, kursy kwalifikacyjne, (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe, biura doradztwa personalnego i inne).
- **Informacja edukacyjno-zawodowa** - (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych. Krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali

dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).

- **Poradnictwo indywidualne** - (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- **Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole.**
- **Warsztaty przedsiębiorczości** – zajęcia warsztatowe z podstaw przedsiębiorczości, symulacji zakładania i prowadzenia własnej firmy, rekrutacji i selekcji pracowników, poruszania się po lokalnym rynku pracy, tworzenia własnych start’upów, autoprezentacji i argumentacji.
- **Warsztaty akademickie** - zajęcia warsztatowe współrealizowane na terenie zaprzyjaźnionych uczelni wyższych.

9. Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- doradztwa indywidualnego – konsultacji,
- doradztwa grupowego,
- lekcji wychowawczych lub warsztatów doradczych prowadzonych przez doradcę zawodowego we wszystkich klasach,
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych,
- wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych w szkołach wyższych,
- organizacji Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,
- organizacji Ogólnopolskiego Dnia Przedsiębiorczości,
- organizacji targów edukacyjnych dla rodziców i uczniów szkół podstawowych,
- organizacji warsztatów dla szkół podstawowych,
- wolontariatu,
- realizacji programów unijnych,
- wizyt w przedsiębiorstwach, zakładach pracy, u pracodawców,
- praktyk zawodowych, staży, kursów doskonalących.

Opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2023/2024 zapewni uczniom wsparcie szkoły w zakresie podejmowania świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych, usprawni pracę szkoły i przepływ informacji doradczej.

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców. Na podstawie wywiadów, indywidualnych rozmów doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia.

Plan pracy doradcy zawodowego na rok szkolny 2023/2024

Lp.	Formy realizacji działań	Terminy realizacji	Adresat	Osoby odpowiedzialne	Podmioty współpracujące
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z planem WSDZ na rok szkolny 2023/2024 – zatwierdzenie programu.	wrzesień 2023 r.	Dyrektor szkoły, Wicedyrektor, Członkowie Rady Pedagogicznej	Dyrektor szkoły, doradca zawodowy	
2.	Prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego; zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi.	zgodnie z planem pracy doradcy zawodowego	Uczniowie klas: 3 TR, 4 TP, 4 TR, 3 B	Dominika Krawczyk	
3.	Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia, zawartych w podstawie programowej w ramach	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Nauczyciele, doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, wychowawcy	Urząd Pracy

	poszczególnych przedmiotów.				
4.	Prowadzenie indywidualnego doradztwa dla uczniów i rodziców.	wg potrzeb	Uczniowie, rodzice	Doradca Zawodowy, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
5.	Pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”.	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie klas: 3 TR, 4 TP, 4 TR, 3 B	Doradca zawodowy	
6.	Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy.	wg potrzeb	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Doradca zawodowy, Wychowawcy	Urząd Pracy, Banki, ZUS, Przedsiębiorstwa
7.	Stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne, tydzień kariery	zgodnie z harmonogramem	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Wychowawcy	Urząd Pracy
8.	Udział w spotkaniach informacyjnych z uczniami szkół podstawowych.	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Dyrekcja, Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Wychowawcy	Szkoły podstawowe
9.	Umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego).	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Wychowawcy	Absolwenci zatrudnieni w różnych instytucjach, prowadzący własną działalność gospodarczą
10.	Organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi,	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Dyrektor, Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Wychowawcy	Absolwenci zatrudnieni w różnych instytucjach, prowadzący własną działalność gospodarczą

	którzy odnieśli sukces zawodowy)				
11.	Umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez stronę internetową szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik.	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Wychowawcy, Bibliotekarz	
12.	Współpraca w obszarze powołanej Sieci Współpracy Doradców Zawodowych PCEiK –wymiana dobrych praktyk.	Cały rok szkolny 2023/2024	Doradca zawodowy	Doradcy zawodowi	PCEiK w Oleśnicy
13.	Umożliwienie uczniom prezentacji swoich zainteresowań, pasji i talentów.	Cały rok szkolny 2023/2024	Uczniowie Technikum, Szkoły Branżowej I stopnia	Nauczyciele, Doradcy zawodowi, Pedagog szkolny, Pedagog specjalny, Bibliotekarz	
14.	Współpraca z nauczycielami, w szczególności z wychowawcami - dzielenie się materiałami oraz doświadczeniem zawodowym.	według potrzeb	Nauczyciele, Wychowawcy, Pedagog, Specjaliści	Doradcy zawodowi, Nauczyciele - wychowawcy	
15.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych z zakresu doradztwa zawodowego – kursy, szkolenia, poszukiwanie materiałów, wymiana doświadczeń, udział w konferencjach metodycznych.	według potrzeb		Doradcy zawodowi	

Zadania realizowane przez wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć i lekcji wychowawczych dla poszczególnych klas. Realizacja niektórych tematów zajęć w ramach doradztwa zawodowego zależy od sytuacji epidemicznej.

Formy, metody i techniki pracy doradczej

Formy pracy adresowane do uczniów:

- badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem;
- udostępnianie informacji o zawodach, szkołach;
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów;
- udzielanie indywidualnych porad uczniom;
- organizowanie wycieczek.

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja;
 - metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
 - metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki;
 - techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT);
 - kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy.

Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole:

- kształtowanie aktywności zawodowej uczniów;

- pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala obszary, metody, zasady i harmonogram monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja może być przeprowadzana co roku lub po całym cyklu kształcenia.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Plan w trakcie realizacji może być zmieniany, weryfikowany i aktualizowany w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA BRANŻOWYCH SZKÓŁ I STOPNIA

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;

3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA TECHNIKUM

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;

4.2 sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.